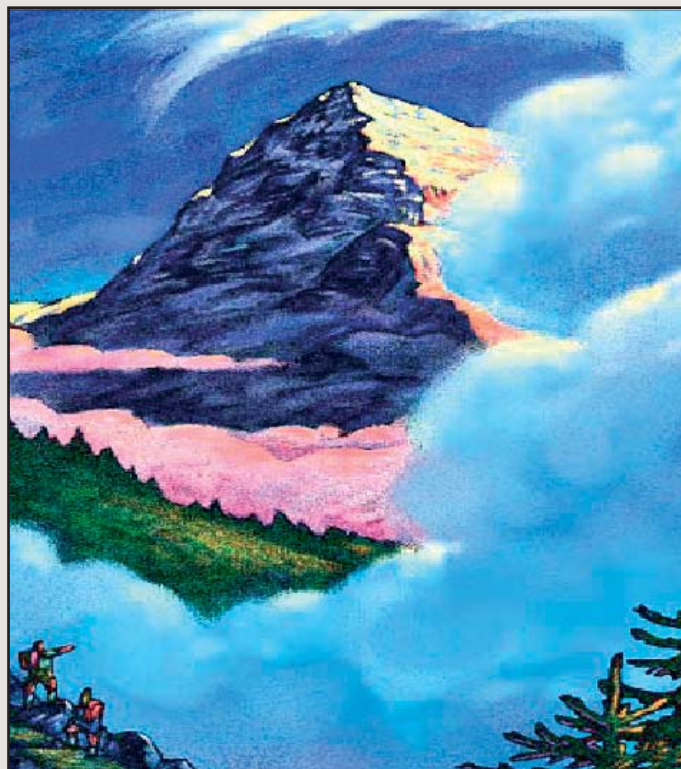

Nog meer onzinverhalen van adviseurs

Auteur: Aart Pijl MCM MA

Adviseurs werken graag met analogieën. Organisaties zijn zo dynamisch en complex dat adviseurs hun steun zoeken in eenvoudige voorbeelden. In dit artikel staan analogieën die je vaak tegenkomt. Maar kloppen ze wel? Het antwoord is simpel: Nee! Als je het navraagt bij een deskundige blijkt dat het onzin is wat adviseurs beweren.

Bergbeklimmen

Er lijkt in organisatie-land een groeiende fascinatie voor het alpinisme. Foto's van bergbeklimmers illustreren advertenties en motivatie-posters. Bergbeklimmers houden inleidingen over teams en leiderschap en slogans als 'going to the top' worden gekozen om de missie van het bedrijf te verwoorden.

De les:

Een leider is als de leider van een expeditie: focus op het behalen van de top van de berg.

De werkelijkheid:

Het probleem van de metafoor is dat hij stopt bij de top. Omdat alle aandacht gericht is op de top, vergeet men wat daarna komt: de afdaling. Op de top ziet men andere bergtoppen die de moeite van het beklimmen waard zijn. Maar je kan niet van top naar top stappen. Het doel is de totale tocht, inclusief een veilige terugkeer. Echte experts weten dat tijdens de afdaling de meeste ongelukken gebeuren, dan vallen de meeste doden. Het probleem met klimmers is dat ze eigenlijk te lang op de top blijven. Ze blijven te lang op de top en komen daardoor in tijdsproblemen bij de afdaling.

Groeiende bamboo-bomen

Een Chinese boer heeft een zaadje van een bamboo-boom. Hij plant het en verzorgt het iedere dag. Na een jaar is er nog steeds niets te zien, nog geen klein sprietje. Na vier jaar ziet de boer nog steeds geen resultaat van zijn werk. In de ogen van de omgeving lijkt hij wel gek, maar de boer weet dat hij geduld moet hebben. In het vijfde jaar begint de bamboo-boom ineens te groeien en wordt meteen twee meter hoog.

De les:

Een team laten werken is net zo moeilijk als de moeilijkste boom laten groeien: de bamboo-boom. Je werkt er jaren aan en ziet geen resultaat. Ondertussen is er wel een ontwikkeling en als je maar geduld hebt, dan wordt je ineens geconfronteerd met een fantastisch resultaat.

De werkelijkheid:

Even een paar feiten:

Er zijn wel 1200 soorten bamboo's maar er bestaat geen bamboo-boom.

Als bamboe in het eerste jaar niets doet, dan droogt het zaad uit.

Het zou mooi zijn als organisaties meer geduld zouden hebben met veranderingen. Maar als een project in het begin helemaal geen resultaat laat zien, verwacht dan niet dat dat later nog wel gaat gebeuren.

Het vlindereffect

Als adviseurs vertellen over chaostheorie, dan komt al snel het 'vlindereffect' ter sprake: Als een vlinder boven Australië met zijn vleugels slaat kan dat resulteren in slecht weer boven Amsterdam. Een kleine verandering in de hemisfeer kan grote veranderingen teweeg brengen. Daarom is het moeilijk het weer goed te voorspellen.

De les:

Kleine veranderingen kunnen een grote impact hebben, zonder dat je dat kan voorspellen. De wereld is in toenemende mate meer chaotisch en onvoorspelbaar en dat geldt ook voor bedrijven en de omgeving waarin ze functioneren.

De werkelijkheid:

Dat over die vlinder is onzin en komt voort uit de situatie waarin een meteoroloog in een computerberekening een kleine verandering steeds verder doorrekende, totdat hij op een hele grote verandering uitkwam. Hij flapte er in een gesprek uit: 'Goh, zou een vlinder boven Brazilië een tornado in Texas kunnen veroorzaken?' Hij wou daar alleen maar mee zeggen dat het niet makkelijk is het weer te voorspellen. En daar spelen vlinders helemaal geen rol in. Je moet er ook niet aan denken dat managers vlinders een rol geven in het voorspellen van de toekomst. Vlinders worden meer beïnvloed door het weer dan andersom. Zelfs als we alle vlinders van de wereld zouden verzamelen, dan nog zouden ze samen een minimaal effect hebben op het weer.

Het laaghangende fruit

In een boomgaard is het vanzelfsprekend dat de plukkers starten met het plukken van het laaghangende fruit.

De les:

Zorg voor snelle, voor de hand liggende successen.

De werkelijkheid:

Als de eigenaar van een boomgaard zijn plukkers de boomgaard in stuurt dan vraagt hij ze goed op te letten en alleen het rijpe fruit te plukken. Dat hangt meestal bovenin, zeker in het begin van het seizoen, want daar krijgt het de meeste zon. Een fruitplukker weet dat er zowel bovenin als onderin de boom rijp fruit hangt dat hij moet plukken. Hij zal er zelf voor kiezen van boven naar beneden te werken, dat is het meest makkelijk. Hij werkt met een lege mand bovenin de boom en naarmate de mand voller raakt, komt hij dichterbij de grond. Interessant detail: vroeger had men ladders nodig om het fruit te plukken. Dat is nu niet meer nodig. De kwekers hebben de bomen kleiner gemaakt.

Vet weg snijden

Een veel gehoord verhaal van adviseurs is dat managers het overbodige vet uit de organisatie moeten verwijderen. Door lyposuctie of het wegsnijden krijg je dan een 'lean and mean' organisatie.

De werkelijkheid:

Het advies van deskundigen bij een teveel aan vet: trainen en minder eten. Overgewicht bestrijd je met discipline en zelfbeheersing, dan heeft het ook op de lange termijn effect. En laat u niet door het schoonheidsideaal verleiden. Een beetje vet voor andere tijden is zo slecht nog niet.

Aart Pijl MCM MA CMC

Ruim 25 jaar ervaring als facilitator & coach. Gekwalificeerd als Master of Change Management, bedrijfskundige, Master of Arts in HRM en Certified Management Consultant.
aartpijl@changecompany.nl

**Change Company,
facilitators & coaches**

Gespecialiseerd in het faciliteren van veranderingen, teamontwikkeling, werkconferenties, executive coaching en leiderschapsontwikkeling.

info@changecompany.nl
www.changecompany.nl
tel. 0522 45 11 28